

HABERLER

Hazırlayan: Yavuz

Sipikerler: Yavuz-Sinem

- 1- Açlık grevindeki yakınlarını desteklemek amacıyla Bayrampaşa cezaevinin önünde protesto gösterisi yaparken tutuklanan ailelerin hala serbest bırakılmaması tepkiyle karşılanıyor.
- 2- İnsan Hakları Derneğinin 19 eylül'de açtığı "Genel af ve ölüm cezalarının kaldırılması için imza kampanyası" sürüyor.
- 3- Cezaevlerindeki insanlık dışı koşulların değiştirilmesi için yaşamlarını ortaya koyarak direnen tutuklu ve hükümlülerin isteklerine kulak verileceği yerde, cezaevi yönetmeliği daha da sertleştirildi.
- 4- 8 aydır Diyarbakır Cezaevinde Tutuklu bulunan CHP Mardin eski milletvekili Ahmet Türk'ün tahliye talebi reddedildi.
- 5- 2000'e doğru adli haftalık derginin sorumlu yazarları müdürü Fatma Yazıcı, islam dinine hakaret ettiği iddiasıyla yargılandığı mahkemede, duruşma hakimini reddetti.
- 6- Halen grevde bulunan 3.500 deri işçisi ve 860 Migros işçisine ek olarak Tümtis ve Basın-İş sendikalarının uyguladığı grévlerle birlikte grevçilerin sayısı 5 bini aştı.
- 7- Özal hükümeti, Genelkurmay başkanlığı ile işbirliği içinde yurtdışında görev yapacak öğretmenleri, MIT adına muhbir olarak çalıştırmaya hazırlanıyor.
- 8- Avrupa'da konvansiyonel silahların azaltılmasına ilişkin Viyana Konferansı görüşmelerine Varşova Anlaşması Örgütü ve Nato üyesi 23 ülkeden temsilciler katılıyor.
- 9- Vaşington'da, Yıldızlar Savaşı olarak bilinen Stratejik Savunma girişimi projesi konusunda farklı görüşler ortaya çıktı.
- 10- Birleşik Amerikalı tanınmış iktisatçı Con Kennet Galbreyt, SB ve Amerika'ya ait orta ve kısa menzilli füzelerin kaldırılmasının ekonomik alanda da olumlu etkisinin olacağını açıkladı.
- 11- Moskova'da Ekim devriminin tarihsel önemi konulu bir sempozyum düzenlendi.
- 12- Demokratik Şili Örgütleri temsilcileri, Cenevre'de bir basın toplantısı düzenleyerek, Şili'de politik tutuklulara yapılan işkenceleri anlattılar.
- 13- İngiliz İşçi Partisinin yıllık olağan Kongresi Braytın kentinde başladı.
- 14- Polonya ile B.Amerika arasında bilimsel-teknik işbirliği anlaşması imzalandı.
- 15- Demokratik Almanya'nın Dresden kentinde yargılanan Nazi savaş suçlusu Henri Şmidt ömür boyu hapis cezasına çarptırıldı.

GÜNÜN YORUMU

Yazan: Kemal

Okuyan: Yavuz

Başlığı: İşbirliği yönünde bir adım, bin programdan daha iyidir.

YAZILAR

TDOO Programı

Günün yorumu

Sovyet Yaşamı Sovyet ülkesi programı

- Bolşevik bir işçi olan Yemilyanov'un Ekim devriminin hazırlanması dönemi ilişkin bir anısı
- Sovyet basınından köşesinde yenilenme düşmanlarının yeni bir girişimine ve ona verilen yanıtı yer vereceğiz.
- Sorular Cevaplar köşesinin konusu anti-Sovyetizm

Salı

Bu yayınıımızda "TDOO programımızı ve "İşbirliği yönünde bir adım, ayrıntılı bin programdan iyidir" başlıklığünün yorumunu sunacağız. Daha sonra Sovyet ülkesi sovyet yaşamı programımızı dinleyecek-
siniz.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

29.9.987

1

--- Açlık grevindeki yakınlarını desteklemek amacıyla Bayrampaşa cezaevinin önünde protesto gösterisi yaparken tutuklanan ailelerin hala serbest bırakılmaması ~~büyük~~ tepkiyle karşılanıyor. Tutuklu ve Hükümlü Aileleri Yardımlaşma Derneği genel merkezinde düzenlenen basın toplantısında, Devlet Güvenlik Mahkemesinin aldığı ~~tutukluluk~~ tutukluluk halinin devamı kararı kınandı. TAYAD Yönetim kurulu üyesi Hacı Celepsoy, basın toplantısında yaptığı konuşmada, ayrıca cezaevlerinde devam eden açlık grevleri hakkında da bilgi verdi. Tabib odalarının cezaevlerinde görev yapan hekimleri denetlemesini de isteyen ~~tutukluyakın~~ Celepsoy, şöyle dedi: "Bazı doktorlar, hastaları siyasi görüşlerine göre ayırıp tedavi ediyorlar. Bu arada Barolar Birliği de savunma hakkının keyfice engellenmesine seyirci kalıyor. Gerekli müdahalenin bir an önce yapılmasını istiyoruz."

--- İnsan Hakları Derneği'nin 19 Eylül'de açtığı "Genel af ve ölüm cezalarının kaldırılması için imza kampanyası" sürüyor. Dernek yetkilileri ~~Ankara'da imza kampanyası~~ imzaya açılan dilekçeye Ankara Güven Park'ta çok sayıda yurttaşın imza attığını, kampanyanın Ankara'nın çeşitli mahallerinde büyük ilgi gördüğünü belirttiler. İnsan Hakları Derneği, herkesi genel af ve ölüm cezalarının kaldırılması için imzaya ~~çalıştırarak~~ ^{vermeye} çağırırken, ~~kimileri~~ tutuklu yakınları da kampanyanın yürütülmesinde aktif ~~görev~~ olarak çalışıyorlar.

--- Cezaevlerindeki ~~insanlık~~ insanlıkdışı koşulların değiştirilmesi için yaşamlarını ortaya koyarak direnen tutuklu ve hükümlülerin isteklerine kulak verileceği yerde, cezaevi ~~idare~~ yönetmeliği daha da sertleştirildi. Cezaevleri yönetmeliğinde yapılan değişikliğe göre, açlık grevi yapan, angaryaya karşı çıkan, tek tip elbise uygulamasına uymayan tutuklu ve hükümlülere disiplin cezası verilecek. Tutuklulara verilecek bazı cezaları müdürlükler, bazılarını ise cumhuriyet ~~savcılar~~ savcıları belirleyecek. Yine değişikliğe göre, Hükümlü ve tutukluların, idarece verilen ~~elbise~~ elbiseyi giymeleri zorunlu olacak. Cezaevleri yönetmeliğindeki değişiklikler verilen sözlerin inkarı ve tutuklu ve hükümlü isteklerinin hiçe sayılması olarak değerlendiriliyor.

--- 8 aydır Diyarbakır Cezaevinde tutuklu bulunan Cumhuriyet Halk Partisi ^mardin eski milletvekili Ahmet Türk'ün tahliye talebi reddedildi. Diyarbakır Devlet Güvenlik Mahkemesinde, evinde yasak ve bölücülük yaptığı yayın bulundurduğu/gerekçesiyle yargılanmaya başlanan Ahmet Türk duruşmada ~~şunları söylemiştir~~ : "Daha önce Sakıyönetim mahkemesinde aynı ~~sosyalist~~ iddialarla yargılandım. 10 ay tutuklu kaldım ve sonuçta ~~ak~~ aklandım. 8 Aydır burada tutukluym^u, tahliyemi istiyorum." dedi. Ahmet Türk'ün tutuklu yargılandığı davada, DGM Savcısı, eski parlamenter ~~vezir~~ ile Mehmet Fazıl ve Yaşar Türk adlı yurttaşlar için 9 ile 17 yıl arasında değişen ağır hapis cezası istiyor.

--- "2000'e Doğru" adlı haftalık derginin sorumlu yazıişleri
müdürü Fatma Yazıcı, islam dinine hakaret ettiği iddiasıyla yargılandığı
mahkemede, duruşma hakimini reddetti. ~~Mahkeme kararına~~
Hakim Osman Şen, red istemini kabul etmezerek duruşmalara devam kararı
~~verirken~~ verdi. Fatma Yazıcı hakkında altı aydan 1 yıla kadar hapis
cezası isteniyor.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

76

--- Halen grevde bulunan 3.500 deri işçi işi ve 860 Migros işçisine ek olarak Tümtis ve Basın-İş sendikalarının uyguladığı grevlerle birlikte grevlerin sayısı beş bin aştı. 40 günü de bine yakın işçi katılıyor. ~~Bir ay~~ Bir ay aşan Migros grevinde anlaşma yolunda somut bir gelişme olmazken, Tez Büro-İş ~~sendikası~~ sendikası genel başkanı Kenan Gürbüz parasal konularda işverenin düşük teklif verdiğini söyledi. İşçiler ise isteklerinin kabul edilmesine kadar grevde kararlı olduklarını dile getiriyorlar.

ek

Bu arada İstanbul'daki nakliye ambarlarında bir ~~hız~~ süredir grevde bulunan Tümtis üyesi 80 işçiye yiyecek yardımı yapıldı. Belediye-İş tarafından yapılan yiyecek yardımı işçilere dağıtılırken Belediye-İş ~~yöneticisi~~ sendikası genel eğitim sekreteri Mustafa Solmaz, haklı grevi sonuna kadar destekleyeceklerini bildirdi.

Öte yandan grevci MİGROS işçileriyle dayanışma büyüyor. İstanbul'da faaliyet gösteren Yeşil Dayanışma Grubu ¹⁹⁴⁴ adlı ~~grevce~~ örgütün ~~Yük~~ Eminönü üyeleri, ~~İstanbul'daki~~ Migros mağazasında grev yapan 18 işçiyi ziyaret ederek, tüm MİGROS grevcilerinin yanında olduklarını duyurdu^{lar}. Gösterilen dayanışmadan memnun olduklarını belirten MİGROS grevcileri de kararlılıklarını ~~dikaydik~~ ifade ettiler ve işverenden isteklerini bir kere daha sıraladılar.

--- Özal hükümeti, Genelkurmay Başkanlığı ile işbirliği içinde yurtdışında görev yapacak öğretmenleri, Milli İstihbarat Teşkilatı adına muhbir olarak çalıştırmaya hazırlanıyor. Milli Eğitim bakanlığı ile Genel kurmay başkanlığının , yurtdışında ~~görev~~ ^{leri} yapacak 465 öğretmene Ağustos ayı içinde bu konuda özel bir kurstan geçirdiği bildiriliyor. Yurtdışında görev yapacak öğretmenlerden, yurtdışındaki Türkiyeli siyasi göçmenler, göçmen işçi örgütleri ve örgüt yöneticisi kişilerin faaliyetlerini izlemeleri ve elde ettikleri bilgileri MIT'e aktarmaları isteniyor. Öğrvtmenlere Türk tarihi, Türk ^milliyetçiliği, Türk Devletinin Bekaası ~~başlı~~ başlıklı konularda dersler verildiği, ~~Türkiye lehinde çalışma~~

Türkiye'deki rejim lehine aktif faaliyet yürütmelerinin istendiği de belirtiliyor. Yurtdışında görev yapacak öğretmenlerden ayrıca bulundukları yerlerde ~~görev~~ çalışan ilerici öğretmenler hakkında da bilgi toplamaları, çevrelerinde gördükleri duydukları herşeyi gerekli mercilere aktarmaları, isteniyor. ~~Bu öğretmenler~~ ^{Görevi kabul ettiklerinde} Öğretmen maskesi ile çalışacak muhbirler gerektiğinde belli masrafları da karşılanarak başka kent veya ülkelere ~~aktarılmak~~ geçebilecek faaliyetlerine oradan devam edebilecekler. Yurtdışında görevlendirilecek öğretmenlerin bir çoğu kendilerine verilmek istenen muhbirlik görevine karşı çıkarken "Bizler eğitimciyiz, MİT kimliği yüklenirsek kendi misyonumuzla çelişkiye düşeriz" ~~dediler.~~ ^{diyorlar.}

na ilişkin
 --- Avrupa'da ~~m~~ konvansiyonel silahların azaltılmasına görüşmeler
 Viyana Konferansı, ~~Avrupa'da konvansiyonel silahların azaltılmasına görüşmeler~~
 Viyana'da başladı. Görüşmeler Varşova Anlaş-
 ması Örgütü ve NATO üyesi 23 ülkeden temsilciler katılıyor. Konvansi-
 yonel silahların Avrupa'da Atlantik Okyanusu'ndan, doğuda Urallar'a
 kadar azaltılması söz konusu olduğundan konu Türkiye'yi de yakından
 ilgilendiriyor.

Varşova Anlaşması Örgütü üyeleri görüşmelerde, Viyana Konferan-
 sı'nın yetki düzeyi ve çerçevesinin belirlenmesi için çalışmaların
 hızlandırılmasını önerdi. Sosyalist ülke temsilcileri, bir dizi
 sorunda tarafların konumlarının birbirine yaklaştığını belirttiler.

~~Konvansiyonel silah~~ Görüşmelerde konvansiyonel silahların Avru-
 pa'da Atlantik Okyanusu'ndan, doğuda Urallar'a kadar olan bölgede
 azaltılması söz konusu olduğundan, konu Türkiye'yi de yakından ilgi-
 lendiriyor.

--- Vaşington'da, Yıldızlar Savaşı olarak bilinen Stratejik Savunma Girişimi projesinde ~~xxxxxx~~ konusunda farklı görüşler ortaya çıktı. Nü York Tayms gazetesinin yazdığına göre Vaşington'da kimi çevreler, Sovyetler Birliği'nin, Yıldızlar Savaşıyla ilgili olarak uzayda yapılacak denemelerin ~~xxxxx~~ sınırlandırılması önerilerine yanıt verilmemesinden yanalar. Aynı çevreler, böylece stratejik nükleer silahların azaltılmasına ilişkin bir anlaşmaya varılmasının kolaylaşacağını belirtiyorlar. Sovyetler Birliği ile bu konuda ~~suzlaşmadan~~ yana olan çevrelerde önde gelen isimler arasında Başkan Regin'in danışmanı ^{de} Pol Nitze ~~bulunuyor~~.

Birleşik Amerika Savunma Bakanı Vaynberger ise Pazar günü televizyona verdiği demeçte, Stratejik Savunma Girişimi Projesinin hızlandırılmasının engellenmemesi gerektiğini savundu.

--- Birleşik Amerika'lı tanınmış iktisatçı Con Kennet Galbreyt, Sovyetler Birliği ve ~~Birleşik~~ Amerika'ya ait orta ve kısa menzilli füzelerin kaldırılmasının ekonomik alanda da olumlu etkisinin olacağını ~~anlatarak~~ açıkladı. Amerikalı iktisatçı, İtalyan İl Hondo gazetesine verdiği demeçte, askersel harcamaların azaltılmasıyla tasarruf edilecek kaynakların gelişmeyi hızlandıracacağını ve sosyal ihtiyacı karşılayabileceğini belirtti. Amerikalı iktisatçı Galbreyt, silahsızlanmayla oluşacak yeni psikolojik ortam sayesinde uluslararası ticaretin de gelişeceğini kaydetti.

--- Moskova'da "Ekim Devriminin Tarihsel Önemi" konulu bir sempozyum düzenlendi. Pazartesi günü başlayan sempozyuma tüm Sovyet Cumhuriyetlerinde faaliyet gösteren 70 kültür kuruluşu ~~temsilcileri~~ temsilcileri Lenin ve Devrim Tarihi Müzelerinin ve sosyalist ülkelerdeki ilgili müzelerin temsilcileri katılıyor.

Pazartesi günü Moskova'da ayrıca "Ekim Devrimi Bayrağı Altında" isimli bir sergi açıldı. Büyük Sosyalist Ekim Devrimi'nin 70'inci yılı dolayısıyla açılan sergide yer alan fotoğraflarla, çeşitli ülkelerden enternasyonalistlerin devrim mücadelesine, iç savaşta karşı devrimcilerle mücadeleye ve ikinci dünya savaşında faşizme karşı mücadeleye yaptıkları katkıları anlatılıyor.

--- Demokratik Şili Örgütü temsilcileri ~~İsviçre~~ Cenevre'de ~~düzen~~ bir basın toplantısı düzenleyerek, Şili'de politik tutuklulara yapılan işkence~~leri~~ anlattılar. Şilili yurtseverler, işkenceyle alınan ifadelerin mahkemede kanıt olarak gösterildiğini ve böylesi kanıtlara dayanılarak şu anda Şili'de 15 politik tutuklunun ~~idam~~ idam cezası istemiyle yargılandıklarını açıkladılar. Basın toplantısında, cezaevi koşullarının insan haklarıyla bağdaşmadığı, politik tutukluların adi suçlularla aynı hücrelerde tutulduğu ve mahkeme kararı olmadan 6-7 yıl hapis tutuldukları açıklandı.

--- İngiliz İşçi Partisi'nin yıllık ~~Kongre~~ olağan Kongresi Braytın kentinde başladı. Bir hafta sürecek olan Kongre'nin ilk gününde, ülkede toplumsal yapıda ~~wawawaw~~ çelişkilerin artışı ele alan bir belge kabul edildi. Kongre'de yapılacak görüşmelerde İngiltere'nin savunma politikasının önemli yer tutacağı belirtiliyor.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ANAŞTIRMA KURUMU
TÜSTAY

--- Polonya ile Birleşik Amerika arasında bilimsel-teknik işbirliği anlaşması imzalandı. Anlaşma ~~De~~ Polonya Devlet Konseyi Başkan Yardımcısı Kazimirz Barcikovski ile Birleşik Amerika Başkan Yardımcısı Corc Buş tarafından ~~xxxxxxxxxx~~ Varşova'da imzalandı.

Birleşik Amerika Başkan yardımcısı Corc Buş ile Polonya liderlerarasında yapılan görüşmeler, 1980¹ yılından bu yana iki ülke arasında üst düzeyde yapılan ilk görüşme oluyor. /Birleşik Amerika Polonya'ya 1980¹ yılında ~~ix~~ sıkıyönetim ilanından sonra ~~xx~~ ekonomik ambargo uygulamış vex iki ülke arasındaki ilişkiler soğumuştur.

muza

Levli

18

29.9.

"Orta menzilli füze anlaşması İkinci Dünya Savaşının bitiminden bu yana iki süper güç arasında varılan en önemli silahsızlanma anlaşmasıdır. Anlaşma Birleşik Amerika ve Sovyetler Birliği'nin yanısıra insanlık için de bir başarıdır."

DD, Cumhuriyet gazetesi yazarı Ergun Balcı bu satırlar Cumhuriyet gazetesi yazarı Ergun Balcı'ya ait. Sovyetler Birliği ile Birleşik Amerika arasında orta ve kısa menzilli füzelerin kaldırılmasına ilişkin varılan ilke anlaşması daha bir çok yazar, politikacı tarafından olumlu karşılandı, önemi vurgulandı.

Ergun Balcı'nın yazısında belirttiği gibi bu anlaşma daha önce iki ülke arasında imzalanan ~~SALT~~ Stratejik Silahların Sınırlandırılması anlaşmalarından ~~çok~~ çok daha önemli. Bu anlaşma sadece ~~iki~~ nükleer silahların sınırlandırılmasını öngörmüyor. Bu anlaşmaya göre

19

iki kategoride nükleer silahlar tamamen kaldırılacak ve bir daha üretilmeyecek. Yani bu iki katagorideki nükleer silahlardan ebediyen kurtulmak sözkonusu. ~~Röyl~~

Bu anlaşmanın önemi sadece bununla da kalmıyor dd. Yokedilecek olan ~~x~~ orta ve kısa menzilli nükleer füzeler tüm nükleer silahların sadece ~~anlaş~~ küçük bir bölümü. Ancak bu anlaşma silahsızlanmanın yolunu açabilecektir. Yazar Ergun Balcı'nın belirttiği gibi, ^{herkes şimdi} /bu anlaşmanın, stratejik füzelerin indirimine giden yolu açmasını ümidediyor.

Milliyet gazetesi yazarı Sami Kohen de bir yazısında ~~yayıncı~~ ~~yayıncı~~ sözkonusu anlaşmanın Türkiye'ye etkisi konusunda şöyle diyor "İlke olarak iki süper devlet ve iki blok arasında yumuşama için atılan her adım Türkiye için de iyidir. Savaş bulutlarının dağılması gerginliğin azalması ve güven havasının yaygınlaşması Türkiye'yi de

rahatlatır. Bu bakımdan son anlaşma Ankara'da da iyi karşılandı."

Yurdakul Fincancı da Milliyet gazetesine yazdığı yazıda, Sovyetler Birliği'nin saldırgan niyetler taşımadığının artık anlaşıldığını yazıyor ve şöyle diyor: "orta ve kısa menzilli füzelerin sökülmesi barışçıl bir dünyaya erişilmesi ~~adımından~~ yolunda atılmış önemli bir adımdır kuşkusuz. Ama bu anlaşmanın ondan da önemli bir yanı, Sovyetler Birliği'nin saldırgan niyetler beslediğine, Amerika'nın artık inanmadığını belgeleyişidir. Zira saldırgan olduğunu düşündüğü bir ülkeyle, kimse böyle bir anlaşma yapmaya yanaşmaz." Yurdakul Fincancı devamla, "Türkiye açısından önemli olan da Sovyet niyetlerine bakıştaki bu değişiklik olmalıdır." diyor.

Şimdi yapılması gereken, kanımızca, bu olumlu gelişmeye elden geldiğince katkıda bulunmak, "yeni ortaya çıkan dengeler" gibi gereklerle silahlanmayı artırmak ya da mevcut silahları korumada direnmek yerine silahsızlanmayı *tesvik etmek olmalıdır.*

İşbirliği yönünde bir adım, bin programdan
daha iyidir.

TKP'nin Sesi

Yorum

29.9.87/K^{29x8x}

~~Bir adım daha, bin programdan daha iyidir.~~
~~"İşbirliği yönünde bir adım, bin programdan daha iyidir."~~
~~XXXXXXXXXXXX~~

diği gibi Bilinir, Kaya Erdem Başkanlığındaki bir türk heyeti, IMF ve Dünya bankasının yıllık genel kurul çalışmalarına dolayısıyla Amerika Birleşik Devletleri'nde bulunmakta değerli dinleyiciler. Burada, Dünya bankası ile bir görüşme yapan Kaya Erdem, Türkiye'nin yardımın devamına ihtiyaç duyduğunu belirtti, ve ayrıca yaptığı açıklamada, dünya borç krizinin Dünya Bankası ve IMF'nin ortak gündeminde yer almasına karşın, Türkiye'nin krizden etkilenen ülkeler arasında sayılmadığını öne sürerek, "Türkiye borçlarını ödeyebilecek durumdadır ve ödemektedir" dedi.

Hatırlanacağı gibi, birkaç gün önce muhafazakar partilerin liderlerini toplantısına katılmak amacıyla Batı Berlin'de bulunan

başbakan Turgut Özal' da benzer bir açıklama yapmış, Türkiye'nin dış borç alabildiğine dikkat çekerek, bunun Türkiye'nin/dış itibarının kanıtı olduğunu öne sürmüştü.

Gerçekten de değerli dinleyiciler, bugünkü dünya koşullarında, dış borç aslanın ağzında. Öyle bir çırpıda, istendiği miktarda, elverişli koşullarla dış borç bulmak ~~çok~~ kolay ~~değil~~ değil. Bakıyoruz, bir dizi ülke dış borç bulmakta zorlanıyor. Kendi geçmişimizden de biliyoruz, ülkenin 70 sente muhtaç durumda olup da, bulamadığı günler de oldu.

~~xx~~ Peki, bugün Özal hükümetinin öyle övünülecek bir başarı olarak gösterdiği dış borç bulabilme, kredi alabilme konusuna

~~AKT~~ İşin yalnızca bu yanında kalındığında, ~~aynı~~ Özal'ın övünmelerini haklı görmek gibi bir yanıla düşmek kaçınılmazdır. Ama konunun çok daha geniş boyutları vardır ki,

daha değişik boyutları vardır. Ve ne yazık ki, bunlar, çoğunlukla dikkatten kaçırılmakta, ya da bilinçli olarak gözlerden gizlenmektedir.

Herşeyden önce, "Türkiye başka ülkelere benzemez, borç krizi bizim için sözkonusu değildir" diyen Kaya Erdem'e bir hatırlatma yapılmalıdır. Kendisinin "başka ülkeler" sözüyle kastettiği ülkeler, bir zamanlar, aynı Türkiye gibi, bol bol dış borç alıyor ve IMF, Dünya bankası gibi kuruluşlarca örnek ülke olarak gösteriliyor, yöneticileri ^{ise} aynı Özal gibi, ekonomide mucize yaratan harika çocuklar olarak takdim ediliyordu. Sonuçta ne oldu? Şimdi bu ülkeler dış borç ~~krizi~~ krizi içindeler. Oysa bilinen bir söz ~~ş~~ vardır: Borç yiyen ~~kesesinden~~ yer. Türkiye 'de, çok uzak olmayan bir gelecekte, aynen ~~ardem'in~~ şimdi Kaya Erdem'in biz onlara benzemeyiz ^{dediği} ~~benzer~~ ülkelerin durumuna düşecektir. Nitekim, dış borçların seyir ~~graf~~ ^{ödev} grafiği de bunu kanıtlamaktadır. Her yıl daha fazla geri ~~döme~~ ^{ödemeye} yapılmasına karşın

dış borçlarımız ~~da~~ azalacağı yerde artmaktadır. Bugün Türkiye'nin ^{nen tutarı} dış borçları 36 milyar dolara yükselmiştir tir, ~~8~~ ~~88~~ yani 1980 yılından bu yana ~~yaklaşık~~ yaklaşık üçe katlanmıştır. ~~Bir~~ Bu gidişle, birkaç yıl içinde 50 milyar dolara yükselmesi kaçınılmazdır. Öte yandan, ^{gevi} ödemesi ⁿ⁾ ^{acil olan} kısa vadeli dış borçlar da sürekli olarak artmaktadır.

Görüldüğü gibi değerli dinleyiciler, boşuna dış borç tuzağı ~~den~~ denmiyor, bu uluslararası mali sermayenin kuruluşları ile girilen dış borç ilişkilerine. Ne ki, tuzak sözü burada yalnızca ^{nitelmesi} ~~ekonomik~~ ekonomik bir anlamla sınırlı ^{da} değil. Tuzak, ^{dispolitik} dış politik, askeri ilişkileri olduğu gibi, ülke içinde de demokratik süreçlerin, gelişmenin geleceği ⁿ⁾ ile doğrudan kapsıyor. ~~Uluslararası ilişkiler~~ Dış borç tuzağına düşmüş olan bir ülke, zamanı geldiğinde, boynundaki kemerin sıkılması ile, borç veren ülkelerin, kaynakların istediği yöne sürüklenmek isteniyor. Askeri kolaylıklar sağlaması, dış politikada

emperyalizmin saldırgan konumlarına destek vermesi yönünde dayatmalarla karşılaşılıyor. İçeride ise, alınan dışborçların düzenli ödenmesi amacıyla, halkın kemerlerinin sıkılmasına, ulusal ekonominin küçülmesine dayalı bir ekonomi politika uygulayabilmek için, demokrasiden uzak politik idare biçimleri gündeme geliyor.

Biz bütün bunları, kendi pratiğimizden, ülkemiz örneğinden gayet iyi biliyoruz. Nitekim, ~~şimdiki~~ dün olduğu gibi , bugün de, uluslararası emperyalist kuruluşlar, ~~onların sözcükleri~~ uluslararası ötesi tekeller, onların sözcükleri, açıklama üzerine açıklama yapıyorlar. ^{T11}~~xx~~ "Tercihimiz Özal'dır" şeklinde konuşuyorlar. Bununla kalmayarak, Özal olmadığı takdirde, her türlü bozguncu eyleme ~~g~~girişebilecekleri anlamıyla yüklü mesajlar da iletiyorlar.

Peki, bütün bunlar karşısında yasa dışı muhalefet partileri ne yapıyorlar? Bu konulara hiç dokunuyorlar mı ?

Türkiye'nin üzerindeki bu tehditlerin, dayatmaların farkında ~~gibi~~
başlangıçta söylemekteydi *Ya da, başlangıçta söylemekteydi*
(Ya da, başlangıçta söylemekteydi)

Örneğin, dışborç tuzağından, bunun ardından gelen öteki politik, ~~askeri~~

askeri dayatmalardan kurtaracak gibi göründükleri söylenebilir mi ?

~~Evet~~ Evet, görüyoruz, bir DYP, bir SHP, ~~iktidara~~ iktidara gelmeleri duru-

munda ekonomik ~~alanında~~ *alanında* yapacaklarına ilişkin programlar geliştiri-

yorlar, bu konularda *uzmanlar çeşitli* ayrıntılı açıklamalar yapı-

yorlar. Ama hemen belirtmek gerekir. Taş yerinde ağırdır. Bunun şura-

sında seçimlere bir ay bir süre kalmış. Yasal muhalefet partilerinin

ayrıntılı ekonomik programları ne zaman açıklanacak da, ne zaman yığınlara ula-

şacak , tartışılacak, benimsenecek ? *Yukarıda sözünü ettiğimiz,*

uluslararası tekeller, onların *ise de işbirliği yaptığı kesimler* ~~iş~~ yerli işbirlikçileri *(ise, ~~askeri~~*

zaten, ~~askeri~~ *yasal* muhalefet partilerini, kadrolarını,

yaklaşımlarını, herkesten yakından tanıyorlar ve tercihlerinin

-7-

Özal'dan yana olduğunu açık açık belirtmişler durumdalar. Eğer, işçisiyle köylüsü ile sözü edilen programlar, yığınlar içinse, emekçi halk içinse, esnafı, çiftçisi küçükü büyüklü ulusal sanayicisi ile herkes içinse, zaman bir bakıma çok geç. Oysa, 1 kasım'da, Özal ve izlediği politikalar bir beş yıl için daha hükümeti gaspedecek. Ona göre davranmak gerekli.

~~Bugünkü günler yaşıyoruz ki,~~

Bu ne anlama geliyor ? Bu tüm muhalefet güçlerinin, Özal'ı hükümete ~~etirmek için~~ getirmemek için kendi aralarında somut işbirliklerine, somut seçim ittifaklarına gitmelerinin zorunlu olduğu anlamına geliyor. Hesap kitap ortada. ^{Başka yolu} Ama yalnızca bunun için de değil, yarın Özal'dan başka bir iktidarın, dış borç tuzağına, karşı çıkması, ülkemizi bu tuzağa çekenlerin, politik, ~~ekonomik~~ ~~ekonomik~~ ekonomik, askeri dayatmalarına karşı koyabilmesi, ~~ixix~~ demokratik bir gelişmeyi ^(sabotajlardan) ^(m) ^(m) provokasyonlardan koruyabilmesi için de

tüm muhalefet güçlerinin şimdiden işbirliği içinde olmaları zorunlu.

Ama bir kez daha vurgulayalım ki, dd, muhalefet partileri arasında somut bir işbirliği, ortak davranış, herşeyden önce, ~~ixxxixixix~~ sax 1 Kasım'da sandık başına giderek oy kullanacak seçmenin, oyunun boşa gitmeyeceğine inanması, ülkeye gerçekten, huzur demokrasi, itibar giterecek bir partiler arası işbirliğinin oluştuğunu ~~xx~~ görmesi için gerekli.

Öyle günler ~~xxxxxx~~ yaşıyoruz ki, ~~xxxxxx~~ muhalefet güçleri arasında işbirliği yönünde ~~xxxxxx~~ en ufak da ~~xxxxxx~~ olsa atılacak bir adım, ayrıntılı bir programdan daha iyidir, daha sonuç alıcı olacaktır. ~~xxxxxx~~ ~~xxxxxx~~ ~~xxxxxx~~

SOVYET ÜLKESİ - SOVYET YAŞAMI

19. Program (22 Eylül 1987)

Merhaba değerli dinleyicilerimiz. Bugünkü programımızda önce bolşevik bir işçi olan Yemilyanov'un Ekim devriminin hazırlanması dönemine ilişkin bir anısını sunacağız. "Sovyet basınından" köşesinde yenilenme düşmanlarının yeni bir girişimine ve ona verilen yanıtı yer vereceğiz. "Sorular-cevaplar" köşemizin konusu ise antisovyetizm.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

1917 Rusya'sı. Temmuz başları. Karşı devrim yavaş yavaş boyvermede. Emperyalist yanlısı burjuva Geçici Hükümet Sovyetlerle iktidarı paylaşmaya son verme hazırlığında. Bolşeviklerin önderliğinde düzenlenen emekçi gösterileri kanla bastırılıyor. Bolşevikler üzerinde terör. Lenin'i tutuklama emri. Geçici Hükümet harıl harıl Lenin'i arıyor. Ancak o emin ellerde. Petrograd'ın emekçi elleri önderi togruna basıyor, Düşmandan gizliyor.

İşte değerli dinleyiciler, bu programımızda sizlere sunacağımız yazı Petrogradlı işçi, bolşevik Yemilyanov'un o günlere ait anılarından yararlanılarak hazırlandı.

Bilemle birlikte gehir merkezinden uzakta çalıştığım silah

fabrikası civarındaki Razliv banliyösünde yaşıyordum. Ben bana Lenin'i evimde saklama görevini verince derhal en güvenli yolu aramaya başladım. Evim bana yeterince güvenli gelmiyordu. Sonunda aynı zamanda parti yoldaşım olan karımla birlikte şu çareyi düşündük: Buradaki kimi işçilerin yaptığı gibi güya süt ineği beslemek amacıyla evimizin yakınındaki ıssız orman içindeki küçük otlaklardan birini sahibinden kiralamak ve Lenin'i buralarda sık sık rastlanan Finli bir otbıçıcısı kılığına sokarak buraya yerleştirmek. Hafif kemikli yüzü çekikçene gözleriyle Lenin'i Finlilere benzetmek gayet kolay olacaktı.

Lenin bize hemen gelecek ve biz otlağı kiralayıp, orda Finli

igcilerin yaptığı gibi samandan bir kulübecik ve diğer gerekli sey-
leri hazırlayana kadar, bizim evin ahırında onun için hazırladığı-
mız yerde kalacaktı. 10 Temmuz'da tehlikeli bir yolculuktan sonra
Lenin'le birlikte sağ salim eve geldik. Lenin karım ve çocuklarım-
la tanıştı. Onlara gizlilik kurallarını ve nasıl davranmaları ge-
rettiğini bizzat kendisi bir daha anlattı.

Lenin erkenden kalkar ve akşama kadar çalışırdı. "Şiarlar
Üzerine" ve "Yanıt" adlı makalelerini ve ünlü eseri "Devlet ve
Devrim"i burada yazdı. MK üyeleri Sverdlov, Dzerjinski, Stalin,
Orckinidze ve kimi diğer yoldaşlar sürekli olarak gelip Lenin
ile görüşüyorlardı.

Kısa bir süre sonra otlakta gerekli hazırlıklar bitti. Lenin'i taşıdık. Petrograd'dan yoldaşlar peruk getirdiler. Ben de kendi işçi elbiselerimi verdim. Hazır olunca geçtik kargısına baktık, karımla [kimiz bir ağızdan: Tıpkı gerçek bir Finli olduğunuz Vladimir İliç, dedik. O gülerek, "o halde geriye tek iş kaldı o da Fince öğrenmek" diye şakalaştı.

O akşam Vladimir İliç'i bundan sonra yaşayacağı samandan kulübeye götürdük. Hemen ertesi gün ona çalışabileceği bir yer hazırladık. Kuytu çalılıkların içinde küçük bir alanı temizleyip, biri masası, diğeri iskanle işlevi görecek iki kütük yerleştirdik. İliç bundan böyle hergün "Yeşil kabine" adını verdiği bu yere gelerek çalı-

sıyordu. Sivrisineklerine rağmen Geçici Hükümet'in bakanlarının çalışma odasına değişmem dediği bu yeşil kabinesinde Lenin RSDİP'in 6. Kongresi'ne hazırlandı. MK üyelerine mektuplar, direktifler, bolşevik gazetelerine makaleler yazdı.

Diyebilirim ki, onur başkanı seçildiği bu yarı-legal parti kongresi tamamıyla onun ruhu, enerjisi içinde geçti. 6. Kongre Lenin'in silahlı devrim hazırlama tezini kabul etti.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI

Değerli dinleyiciler, Sovyetler Birliği'nde yenileme süreci derinleştikçe Batı'da antikomünizm azgınlaşıyor. Bunun bir örneği bundan birkaç ^{saat} önce Fransa'nın ileri gelen burjuva gazetelerinden "Figaro"da yayınlanan on eski Sovyet yurttaşının mektubudur. Kendilerine "direniş enternasyonalı" sını veren CIA güdümlü bu grubun "Gorbaçov bize kanıt gösterebilir" başlıklı mektubu "Moskova Haberleri" gazetesinde yayınlandı. Gazete mektubu eleştiren bir yazı yayınladı, ayrıca daha sonra bu on vatan hainini tanıyan kişilerin ve halkın tepkisini yansıtan çeşitli yazı ve mektuplara yer verildi.

"Gorbaçov bize kanıt gösterebilir" başlıklı mektupta bu sözümona

"direnişçiler"bugün Sovyetler Birliği'nde gerçekleştirilmekte olan köklü değişikliklerin ancak taktiksel bir geri çekilme olduğunu ileri sürüyorlar. Gündemdeki ekonomik reformu, pekçok politik tutuklunun serbest bırakılmasını, daha önce yasaklanmış olan çeşitli yapıtların bugün yayınlanmasını ve Afganistan'daki askersel birliklerin geri çekileceği açıklamasını genel olarak olumlu bulduklarını belirten "direnişçiler" bununla birlikte tüm bu gelişmelerin sonuna kadar ve hemen bugün yapılmamasını eleştiriyorlar. Devamla, ağızlarındaki baklayı çıkaran "direnişçiler" asıl değişikliğin Leninist ideolojiden vazgeçilmesiyle, sınıf savaşımı ve kapitalizmi yoketme amacı gibi ideolojik konumların terk edilmesiyle gerçekleşebileceğini

savunuyorlar. Mektuplarında Sovyet yönetiminin yurtdışında bulunan politik göçmenlerin yurda dönmeleri için yarattığı koşulları karalamaya çalışan "direnişçiler" açıklık politikasına uygun olarak parti kontrolü dışında yayınevleri kurulması gerektiğini öne sürüyorlar. Bu mektubun Sovyet basınında yayınlanması açıklık politikasının içtenliğini gösterecektir diyorlar.

Değerli dinleyiciler, mektuba yanıt olarak gazetede yayınlanan yazıda ise şöyle deniyor: - Sözü edilen mektubun sahipleri geçmişte hep demokratikleşme olsun derlerdi. İşte bugün demokratikleştirme gündeme geldi. Ama onlar barikatın öbür tarafını seçtiler. Kuşkusuz geçmişte yapılan kimi yanlışlardan dolayı kırılan, haksız yere ci

görevinden alınan, yapıtları yasaklananlar oldu. Bugün bu hatalar düzeltiliyor. Ama bu "direnigçiler" yalnızca kini güslendirmekten, Sovyet toplumunun başarısızlıklarından medet umuyorlar. Bağımsız yayınevi konusuna gelince, Sovyet Yazarlar Birliği'nin kooperatif yayınevleri önerisini değerlendirmekte olduğunu, böyle bir yayınevinin geçenlerde kurulduğunu belirtelim. Bir başka konu da onların Gorbaçov'dan kanıt sorguları. Bunlar putlaştırmanın öyle etkisi altındalar ki koca bir devletin geleceğini tek bir kişiden soruyorlar, yenilenmenin herkesin işi, görevi olduğunu anlamıyorlar. Bize ideolojimizden vazgeçmemizi öneren ve ne yapmamız gerektiğini öğreten bu grupçuk bunu bilmelidir: 280 milyonluk Sovyet halkının işi başın-

dan aşkandır, böyle yurtdışından söylenen ögütler halk açısından bir anlam ifade etmiyor.

Değerli dinleyiciler, sizlere az önce özetleyerek aktardığımız mektubun yayınlanması Sovyetler Birliği'nde olumlu yankılar uyandırdı. Sovyet basını açısından olay demokrasinin ve halka güvenin bir başarısı olarak değerlendirildi. Yayınlanan belgelerle bu "direnişçiler" in kimliği açığa vuruldu. Bunlar CIA ve benzeri örgütlerle ilişki içinde olan, ant Sovyet radyolarda çalışan eski sanatçı ve bilimadamlarıdır. Bununla birlikte şöyle bir gerçeğe de dikkat çekildi: Böyleleri yurtdışında bulunan tüm eski Sovyet yurttaşlarını temsil etmiyorlar. Ülkedeki gelişmeleri dikkatle izleyen, antisov-

yet kampanyalara katılmayan geniş çevreler vardır. Bunlara yardım etmek gerekir. Ayrıca şu da bir gerçektir ki hatalar ve zorluklar açıklanırken kabahat sosyalizme yüklenmemektedir. Tersine amaç onu daha iyi uygulayabilmektir. Zorluklar olabilir. Halk bunları gözmeye çalışıyor. Ama halk nerede daha rahat yaşıyorsa orası benim vatanımdır diyemez. Sorunların çözümünü kendi ülkesinde arar.

TÜSTAV
TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARASTIRMA VAKFI

4

Değerli dostlar, bugünkü ve 2 hafta sonra yayınlayacağımız, önümüzdeki sorular-cevaplar programlarımızda anti-sovyetizm konusunu ele alacağız. 1917'de ABD başkanı Willson'un, 1946'da İngiltere başbakanı Çörçil'in ve nihayet 1982'de Reagan'ın konuşmalarıyla ~~kte~~ tekrar tekrar azgınlaştırılan anti-sovyetizm Ekim devriminin 70. yılını kutladığımız günümüzde yeni bir atığa kalkatı. Bugünkü aşamada antisovyetizmin özellikleri nelerdir?

§

— Günümüzde antisovyetizm tarihte hiçbir zaman görülmedik biçimde de büyük bir örgütlenmeye dayanıyor. Başta ABD olmak üzere emperyalist ülkelerin haberalma, propoganda ve yayın organları, antikomünist araştırma enstitüleri SSCB'ye karşı yoğun bir savaş açtılar.

Bunu saf bir ideolojik savaş olarak değerlendiremeyiz. Çünkü onlar uluslararası yasaları çiğneyerek dünya barışını ve ülkelerin bütün lüğünü hedef alarak psikolojik bir savaş ~~yürütüyorlar~~ yürütüyorlar. Kaptalist ülkelerdeki genel eğilimlere bağlı olarak propaganda araçları rında da gericiiliğin ve millitarizmin etkinliği artıyor. Bunlar Sovyet ülkesine karşı casusluk eylemleri örgütlenmesini, kimi Sovyet yurttaşlarının satın alınarak kullanılmasını ve ideolojik planda her türlü kirli antisovyetizm yöntemini kullanmayla temel bir ilke e-

dimiş durumdadır.

--- Bu kirli antisovyetizm yöntemleri ile kastettiğiniz nelerdir,

agıklatmısınız?

--- Antisovyetizmin en temel yöntemlerinden birisi yalan ve iftira dır. Buna hergün yüzlerce örnek bulmak mümkün. Biz geçtiğimiz yılın

en büyük antisovyetik yalanlarından birini hatırlatalım: Çernobil kazasının hemen ardından batılı gazete, dergi ve radyolar yüzlerce hatta binlerce insanın öldüğü gibi iğrenç bir yalanı yaygınlaştırdılar. ~~km~~ Hemen bu örnek üzerinde ikinci bir yönteme değinelim: suskunluk, geçiştirme. Çernobil'de ölenlerin sayısının hiçde yüzlerce, ~~k~~ binlerce olmadığı ortaya çıktığında emperyalist propoganda araçları bu konu üzerinde fazla durmadılar. Bu doğal olarak geniş halk yığınlarının kafasında ilk enformasyonun, daha doğrusu yalanın yerleşmesine yardım etti. Alma Ata olaylarında da benzeri yöntemler uygulandı. Hatta emperyalist propoganda araçları, özellikle radyolar çeşitli uydurma haber ve dedikoduları yaymaya çalışarak Kazakistan çapın

da büyük bir ayaklanma örgütlemeyi hedefliyorlardı. Görüldüğü gibi bu yöntemler ideolojik yöntemlerden çok savaş halinde gündeme gelen etkinlikleri hatırlatıyor.

--- Özellikle "Amerikanın Sesi", "Hürriyet", "Hürriyet", ve "BBS" gibi radyo istasyonlarının sık kullandığı bir başka yöntemde başka larının sözünü aktararak yapılan propagandadır. Bununla da açıklık getirilmisiniz?

--- Gerçekten bunlar veritıkları bilgi yada yorumun daha etkili ol ması için ara sıra bir başka kaynağın otoritesine başvuru yollar. "su gazetenin de belirttiği gibi..." "su politikacının dediğine göre..." diyerek verilen bilgiler bunlar. Yalan ve iftira atacakla- rında doğru zaman "güvenilir kaynaklardan öğrenildiğine göre..."

"bilindiği gibi..." türünden sözlerle dinleyicinin psikolojisini kendi propogandaları için elverişli konuma getirmeye çalışıyorlar. Bir de şöyle bir yönteme başvuruyorlar. Bu tür radyoların bazı yayınlarında Sovyetler Birliğinin bazı bölgelerinden soyadı verilmeden İvan'dan yada Saşa'dan mektup alındığı belirtiliyor. Sovyetler Birliğinde İvan ve Saşa isimlerinin bizde Ahmet, Mehmet gibi adın başı rastlandığını gözönüne alacak olursak görürüz ki, butür yayınların amacı Sovyet dinleyicinin emperyalist propogandaya ilgisini güçlendirmektedir. Özellikle "BBC" nin antisovyetizm yöntemlerinin deha ince ve sinsî olduğunu belirtmek gerekir. Bir örnekle açıklayalım. Sovyetler Birliğinde ünlü BAM yani Baykal-Amur Demiryolu

hattı tamamlandığında "BBC" bunun eşsiz bir başarı, bir yiğitlik olduğunu belirtiyordu . Ancak hemen ardından da onun pek fazla işe yaramayacağını bunca para ve emeğin başka alanda değerlendirilmesi ~~ni~~ gerektiğini ekleyerek başarıya leke sürmeye çalışıyordu. İkinci bir örnek verelim. Yine aynı "BBC" sık sık sosyalizmin başarılarından Gorbaçov'un üstün yeteneklerinden ~~ni~~ söz ediyor. Ama antisovyet ~~xx~~ tik propogandasından vazgeçmiyor. Görüldüğü gibi ilk cümleler dinleyiciden ~~den~~ "BBC"nin objektif, güvenilir olduğu kanısı yaratıyor, ikincileri ise onların bilincini bulandırmaya hedefliyor.

Şunu da belirtmek gerekir ki biz burada antisovyetizmin propoganda yöntemlerini sınırlı olarak ele alabiliyoruz. aslında bu çok

geniş bir konudur. Örneğin batılı film ve müziklerde propaganda edilen yaşam biçimi, ya da çeşitli yöntemlerle Sovyetler Birliği'ne sızdırılan ABD veya İngiliz bayraklı ^{tişört} fanila ve pantolonlar bile antisovyetizm yöntemleri arasındadır.

Değerli dinleyiciler bir sonraki "Sorular-Cevaplar" programımızda günümüzde antisovyetizmin hangi konularda yoğunlaştığını ele alacağız.

TÜRKİYE SOSYAL TARİH ARAŞTIRMA VAKFI